УДК 340.12:347.136:343.35

О. Л. Макаренков
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри історії і теорії держави та права
юридичного факультету Запорізького національного університету

ЗАГАЛЬНОПРАВОВІ ЗВ'ЯЗКИ ЕКОНОМІЧНОЇ ФУНКЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ В АНТИКОРУПЦІЙНИХ ТРАНСФОРМАЦІЯХ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА[1]

Постановка проблеми. Ефективне публічне адміністрування являє собою здійснення державної влади відповідно до належним чином розроблених процесуальних (процедурних) норм і верховенства права, що включає повагу прав людини та основних свобод як наслідок вияву високої духовності чиновників [1, с. 96]. Як і у випадку з судовою владою, первинною вимогою до діяльності виконавчої влади в умовах побудови відкритого суспільства стали доброчесність, неухильне дотримання загальноправових принципів – верховенства права, справедливості, рівноправності, свободи дій людини і його недоторканності, відкритості для виконання будь-яких прогресивних ідей і інших. Інакше ця гілка влади неефективна і мета стратегії сталого розвитку не досягається, наприклад, впровадження в Україні європейських стандартів життя і вихід України на провідні позиції в світі [2]. Неправомірне збагачення та інші види корупції, у першу чергу, знижують рівень довіри громадськості до бюрократії; люди звертаються до судів і навіть до законодавчої влади, як до єдиних існуючих інституцій, які, можливо, зможуть спонукати чиновників [3, с. 83] публічної адміністрації діяти правомірно. При цьому саме матеріальне суть домінуючого порушення виконавчою владою правових принципів в реальному житті, що виявляється у феноменах загальновідомих проблем корупції і насильства різноманітних форм, некомпетентності, ледарства та інших. Збагачення за рахунок використання наданих публічних повноважень і/або іншого порушення права у такого роду чиновників абсолютно економічне, часто навіть виключно фінансове/грошове, за змістом і/або формою. Випадки духовного збагачення чиновника за рахунок корупційних механізмів майже у ста відсотках випадків не охоплюються їхньою свідомістю. Такі закономірності характерні для корупційних відносин як у відкритих, так й у закритих суспільствах.

Мета статті – розкрити загальноправові зв'язки економічної функції публічної адміністрації в антикорупційних трансформаціях публічного права.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. На рівні теорії права проблеми ефективної роботи органів виконавчої влади на засадах доброчесності, в тому числі в умовах відкритого суспільства, досліджували як українські, так і зарубіжні вчені. Серед українських вчених необхідно згадати роботи теоретиків права С. Бостана, О. Гавриленка, С. Гусарєва, М. Козюбри, О. Тихомирова, фахівців з адміністративного права В. Авер'янова, П. Діхтієвского, Т. Коломоєць та інших. З країн Європи на Захід від кордонів України, а також із США і Канади згадану в назві статті проблему досліджували такі вчені: Л. Таваріш, М. Перейра (кращі практики у публічному секторі); Х. Сільвестре (забезпечення моделей на державній службі); Ж. Філіпе Араужу (інституційні зміни та наполегливість у публічному адмініструванні в Португальській Республіці); М. Альмедіна Рібейру (децентралізацію публічного адміністрування в сферах охорони здоров'я та освіти); Л. Домінгуеш (поточний менеджмент персоналу та компетенцій); Л. Кравейру да Сильва, М. Ребелу де Соуса, Ж. Олівейра Роча, Ж. Білім, П. Камоеш, С. Мендеш, Р. де Фігуейреду Маркуш (правові основи публічного адміністрування в Португальській Республіці); Дж. Гордон, М. Мілакович (публічне адміністрування в Америці); Д. Мітчел, Дж. Хейдапур (правові основи економічної політики держави); Ф. Бенеш (поліичну теорію К. Поппера); Н. Барбер, Е. Керолан (передумови поділу публічної влади), Т. Морісон (механізми ухиленні публічної адміністрації від виконання конституції); Дж. Мейсей (узурпація публічної виконавчої влади корпораціями та ринками капіталу); Дж. Понсолдт (збалансування ефективності уряду та захисту свобод людини) та ін. Незважаючи на посилену увагу вчених до проблем виконавчої гілки державної влади, її аспекти доброчесності, зокрема економічного виміру цієї якості, в контексті теорії публічного права відкритого громадянського суспільства залишилися недостатньо глибоко дослідженими. Тому тема нашої роботи актуальна.

Основний зміст роботи. Виконавча влада набагато повніше, ніж законодавча, уособлює єдність,

[1] Ця стаття частина наукових досліджень за темою: «Забезпечення ефективності та результативності реалізації положень Закону України «Про запобігання корупції»: науково-методичне обґрунтування», яка стала наслідком продовження наукових розробок, підтриманих ЄС.

© О. Л. Макаренков, 2018

сутність, функціональну спрямованість держави [4, с. 15]. Роботу в органах виконавчої гілки влади часто називають державною службою. Вона являє собою сукупність фізичних осіб, які перебувають в ієрархічних відносинах підпорядкування (субординації), самостійно, на професійній та постійній основі виконують функції з надання населенню різноманітних послуг, а також юридичних осіб, які є частиною публічної адміністрації [5, с. 15]. З огляду на обмежений обсяг цієї роботи, в рамках цієї теми ми опускаємо особливості роботи муніципальної влади в умовах відкритого суспільства. Виконавча влада держави втілює на практиці конституційні норми і положення законів, які були прийняті парламентів на підставі конституції. Загальним поняттям «виконавчий процес» маркуємо всю систему функцій виконавчої влади. Виконавчий процес – це такий тип належного процесу і процедур, який забезпечує, що Президент може виконувати обов'язки, які покладені на нього Конституцією [6, с. 150]. Функції органів виконавчої влади (управління, управлінську діяльність) визначають як відносно самостійні і якісно однорідні складові діяльності цих органів, які характеризуються цільовою спрямованістю [7, с. 262]; основні напрямки діяльності органів публічної влади, які спрямовані на забезпечення виконання завдань управління, мають конкретний зміст і здійснюються за допомогою визначених у законі способів і форм управління [8, с. 174]. Влучним можна вважати визначення Д. Бахраха, який вважає, що терміном «функції» доцільно відзначати основний вид управлінської діяльності в цілому, а також основні напрямки діяльності органів держави (суб'єктів управління), які відображають їх завдання [9, с. 64].

Отже, функції (засіб) держави включають в себе, принаймні, чотири елементи: об'єкт (об'єктивну спрямованість) функції; соціальне призначення (мета) держави; фактичну діяльність держави (в єдності з її принципами, способами, методами, формами) і мету, на досягнення якої спрямована функція [10, с. 174]. Функціями органів виконавчої влади є основні напрями організаційного і правового впливу суб'єктів на об'єкти управління, в яких відображається соціальні сутність, призначення та завдання такого впливу.

Основна функція виконавчої гілки влади центрального та місцевого рівнів – адміністрування та виконання законів. Головний голова уряду, президент і/або керівник регіону, також відіграють роль законотворення через повноваження затвердження і/або вотування ухвалених законів (законодавчих пропозицій, інших форм законодавства) [11, с. 21]. У науковій доктрині виділено такі функції органів виконавчої влади: 1) за критерієм соціального значення і відображення суті цієї гілки влади, основні – управління [12, с. 57], правотворчість і контроль; б) додаткові – ідеологічна, виховна, профілактична; 2) за критерієм змістовного обсягу функції – загальні, спеціальні (конкретні) (Ю. Битяк, Т. Грицюк) [13, с. 116; 14, с. 122]; 3) за критерієм спрямованості управлінського впливу – організації соціуму й внутрішньовідомчих відносин [8, с. 167-169]; 4) за критерієм дистанції між суб'єктом і об'єктом застосування права – оперативні (безпосередні) і опосередковані (на дистанції). В рамках теорії права загальні підстави, закономірності класифікації зазначених функцій та їхнього змістовного наповнення поєднуються задачами, які вирішує кожна гілка державної влади, виявляючи одночасно відмінності, що обумовлюють незамінність, незалежність і автономію в механізмі цієї влади. Доктринально переважно описують (визначають, класифікують) функції виконавчої влади. Наприклад, традиційний поділ функцій держави на внутрішні і зовнішні стосується виконавчої влади, а не держави в цілому. На практиці зовнішньополітичні функції парламенту і суду не визначають їхнього призначення. Парламентська активність з питань зовнішніх відносин вичерпується переважно законами з цих питань. А судова діяльність, як правило, обмежена територією держави. Екстериторіальна дія національного права в межах національних судових процедур характерні тільки для економічно потужних і/або політично впливових у світі держав. Наприклад, суд італійського м. Павія визнав винним військовослужбовця Національної гвардії України Віталія Марківа, якого звинуватили у причетності до вбивства італійського фотографа Андреа Роккеллі на Донбасі у травні 2014 р., зокрема шляхом передачі під час перебування на горі Карачун інформації про перебування цього фотографа українській армії. При цьому суд заперечив достовірність інформації, що цей фотограф і його російський перекладач Андрій Миронов перебували в зоні війни без розпізнавальних знаків журналістів і стали жертвами перехресного вогню [15].

Ще більше зміщення уваги на класифікацію саме функцій виконавчої, а не державної влади, виявляється при поділі функцій на постійні і тимчасові напрямки діяльності. Тимчасовість конкретного змісту діянь, плинність задань та викликана цим гнучкість особливість саме управління суспільством. Наприклад, під час війни може створюватись міністерство з питань ветеранів війни, мігрантів, окупованиих територій та ін., а після завершення подій та зникнення викликаних ними соціальних проблем, відповідні міністерства ліквідовуються. Водночас, починаючи з моменту застосування теорії поділу влади, історія держави і права не має прикладів ліквідації законодавчої або представницької функцій парламенту, або функції правосуддя судів.

Держава у відкритому суспільстві суть моделі ідеальних правовідносин, що стабільно відтворюються на основі доброчесного накопичення і розподілу публічних коштів, а також інших різновидів висококультурного спілкування кваліфікованої більшості громадян (юридичних осіб, соціальних груп) між собою, їхнього домінування у соціумі. Суб'єкти права під час такої комунікації виявляють високі стандарти правової культури, зокрема розуміння змістовної сторони прав людини і об'єктивного права, відповідальність та активність, дотримання норм права, прав і свобод оточуючих. Доброчесність виконавчої влади держави уможливлює її ключову роль у системному відтворенні таких суб'єктів права. Вона тільки деталізує правові норми в своїх правових актах, визначає комплекс правил складних правовідносин, наприклад, у сфері обігу фінансових інструментів, дорожнього руху, державних закупівель. З іншого боку, найважливіші й неоднозначно оцінювані більшістю населення правові питання, наприклад, цілей і завдань соціального розвитку в окремій сфері соціального життя, можуть вирішуватися на референдумі, способом краудсорсингу, в тому числі за допомогою сучасних комунікаційних технологій (інтернету та інших). Описана залученість громадян до процесів правового регулювання (саморегулювання) і правотворчості в рамках інститутів держави і відкритого суспільства передбачає мінімальну кількість правових конфліктів, які можуть бути вирішені без залучення професійних суддів, а через процедури адміністративного розгляду, медіації, арбітражу, залучення незацікавлених посередників (в тому числі з інших країн).

Соціальне навантаження на виконавчу публічну владу, її близькість до населення має наслідком сприйняття саме цієї гілки влади як уособлення держави, ототожнення публічної адміністрації з нею загалом і її доброчесності у публічно-правових відносинах, зокрема. Якщо парламент визначає в законах правила публічних правовідносин хоча і конкретно, але все ж концептуально, то чиновники виконавчої влади наповнюють ці загальні норми матеріальними і процедурними (процесуальними) правилами мінімального рівня формально-логічної абстракції, які відображають зміст реалізації суб'єктивного права кожного. Публічні адміністрації також власними діяннями демонструють зразки доброчесної або корупційної правореалізації. Тому і в зв'язку з цим роль виконавчої влади в забезпеченні соціального прогресу сприймається суспільством як домінуюча, в порівнянні з роботою депутатів парламенту чи судів, до яких вони звертаються тільки для вирішення правових спорів й то тільки тоді, коли для цих цілей неефективними стали моральні та інші соціальні регулятори.

Як бачимо, зазначені вище класифікації й загальноправовий аналіз функцій виконавчої публічної влади характерні для будь-якого високорозвиненого/відкритого суспільства, характерною рисою якого стають перманентність позивтиних соціальних тарнсформацій права з ініціативи соціально активного населення і/або публічної влади. Протилежністю стає закрите суспільство з його неспроможністю до реалізації реалізувати на практиці й правовим способом корисні для населення задуми і/або неналежним обсягом змін, їхнею несвоєчасністю, необгрунтованими витратами ресурсів на них. Дослідження управлінської (виконавчої) форми здійснення функцій держави за об'єктним (предметним) критерієм дозволяє встановити фундаментальні властивості такої діяльності в умовах відкритого суспільства. Цей критерій об'єктивно обумовлений різними змістовними рівнями структури суспільного життя, які поєднуються з поділом суспільної праці, генезисом та утворенням різних сфер і галузей суспільної діяльності. На підставі такого поділу життя людей виникають об'єктивні передумови для виділення економічної галузі (лінійних) об'єктних функцій управління (організації структури і діяльності) виконавчої влади [16, с. 175].

Економічна сфера являє собою систему однорідних правовідносин з питань збереження і примноження матеріальних цінностей. В рамках економіки традиційно першим напрямком роботи виконавчої влади держави завжди залишається діапазон завдань із забезпечення трудової зайнятості населення, надання йому матеріальних (їжи, води тощо) та нематеріальних цінностей. Зайнятість населення означає забезпечення його відповідною роботою (достатніми обсягом роботи й ставкою заробітної плати) [17, с. 137] і заробітною платою, не нижче рівня який дозволяє не тільки відтворити витрачені на роботу сили і трудові ресурси, але також забезпечує розвиток працівника, мотивує його працювати і стимулює підвищувати ефективність своєї праці.

Збереження тенденції до поглиблення проблеми нестачі у сучасному світі продовольства і питної води наслідок помилковості правил економічного життя закритих суспільств капіталістичного устрою, вплив яких останнє століття визначав вектор цього негативного тренду. Згідно зі схваленими ООН експертними прогнозами, глобальний попит на прісну воду до 2030 року перевищить пропозицію на 40% у результаті комплексу чинників, у тому числі зміни клімату, діяльності людини і зростання кількості населення [18]. За цим показником людство повернулося з сучасної епохи в епоху проблем забезпечення елементарного виживання часів первіснообщинного ладу, коли виникають об'єктивні умови для зниження ролі права людини і зростання впливу

дискреції централізованих держав. При цьому політичний режим адміністрування правових суспільних відносин ними може бути обраний як авторитарний, так і демократичний, який по суті тільки або здебільшого воля економічно пануючого класу, воля якого основа мандату роботи праламенту та сформованої ним публічної адміністрації. Останній варіант можливий при переході кількісних і якісних показників природи людей громадянського суспільства в якісні показники природи членів відкритого до розвитку правовим шляхом суспільства. Фактором, який зумовлює такий перехід, стає домінування волі людей, які здатні здійснити такий перехід, над волею тих, хто не може цього зробити. Юридичний зріз цього переходу показує первинну необхідність такого домінування в органах публічної адміністрації. Така влада зможе задати суспільству тенденцію перманентного розвитку і в сукупності з іншими членами відкритого суспільства вона продовжить прогресивні перетворення свідомості, душі і волі.

Однакова природа людини в фундаменті дуже різна в надбудові якостей. В результаті одні й ті ж правила і концепти застосовувані урядами ефективні в одних цивілізаціях і шкідливі для інших націй. Як доводить історія, відмінності можуть бути настільки глибокими, що вимагають навіть різних назв для одних і тих же феноменів. Наприклад, слово «демократія» прекрасно сприймається в США, судячи з його офіційної ідеології. Більш того, воно там наповнено змістом і адекватними діями у більшості населення країни. Водночасна території РФ і ряду інших азіатських країн це поняття вживається осмислено і/або може успішно застосовуватися на практиці тільки частиною інтелігенції, невеликою частиною державного апарату і незначною кількістю населення. Відсталими виявляються ті суспільства, публічна адміністрація яких не змогла забезпечити ефективне застосування чужерідних понять або виробити на їх основі свої поняття, теорії, які будуть органічно вписуватися в свідомість місцевого населення і сприяти розвитку. Наприклад, нині Україна перебуває на шляху трансформації, адаптації, гармонізації свого законодаства відповідно до правових цінностей ЄС, у т. ч. й у сфері стандартів доброчесності у публічно-правових відносинах. Під час цієї роботи важливо дотримуватися принципу національно-правової пам'яті, враховувати унікальні властивості нашої нації, які обумовлюють її існування і розвиток, зокрема за рахунок продуктивних практик чесного, доброго, сумлінного, поважного ставлення до праці та інших людей, виваженого відношення до публічного і приватного інтересів, їхнього співвідношення; забезпечувати правонаступництво; нарощувати те, що здобуте попередниками, а не втрачати його.

Цей час номінують періодом транзитивності, коли публічна влада докладає зусиль, щоб знайти зазначену відповідність, пристосувати прогресивні ідеї високорозвинених країн до своїх умов і/або зімітувати таку діяльність через помилкові рішення (їхню критичну масу і/або впродовж тривалого часу), завуалювати/підмінити її приватними інтересами, перш за все за рахунок використання економічних ресурсів нації у власниих цілях. Політична транзитивність виявляється в усвідомленні виконавчою владою нових відносин, прийнятних до них правових норм і способів дій, їхньому застосуванні. Успіх політичної активності виражається в здатності виконавчої влади юридично зафіксувати зміст прогресивних правових відносин і способів їх розвитку у правових актах, забезпечити їхнє виконання однаково всіма членами суспільства. Відповідно проміжок цього періоду може розтягнутися на 28 років, як, наприклад, в Україні, а може бути непомітним, швидкоплинним. Крім темпорального фактора звернемо увагу на сутнісний чинник, а саме: правова транзитивність (перебудова) неоднорідна. Наприклад, в Україні та інших країнах пострадянського простору публічна адміністрація і пересічні громадяни сприймали завдання по перетворенню тоталітарного політичного і адміністративного економічного режимів як завдання по перетворенню всього життя. Помилковість такого розуміння виявлялася і продовжує сьогодні проявлятися в тому, що зміни в усіх сферах суспільного життя припускали відмову від попередніх механізмів відносин без оцінки їх корисності в порівнянні з новими механізмами. Утилітарна, антропологічна і соціологічна вибірковість, що передбачає зміни тих норм права, які вже не відображають моделі прогресивних суспільних відносин на конкретний історичний період, в конкретному суспільстві і для конкретної нації, часто не стає домінуючою методологією соціальних трансформацій. Прогресивні правові трансформації, що спостерігаються в одному секторі економіки треба поширювати на інші сегменти суспільних відносин. Наприклад, методологія успішних перетворень у банківській, бюджетній, військовій сферах спрацює в частині загальних закономірностей у сферах трудових відносин, незалежності і компетентності суддів; доброчесності публічної влади. Важливо, що в сукупності природні зміна і відповідні їм перманентні правові трансформації у всіх цих секторах є не що інше, як трансформацію всієї правової системи країни. При цьому, навіть якщо зміни суспільства глобальні, як було у випадку з пострадянськими країнами, вони повинні також характеризуватися поступальністю, наступністю та сталістю, про це свідчить досвід успішних перетворень Китайськоїь Народної Республіки, Японії, Республіки

Куби. Поступовість реформ виправдовується їх більш м'яким впливом на добробут населення. Іншими словами населення терпить незручності від реформ довго, але рівень дискомфорту переважно незначний. У разі ж радикальних правових перетворень вони повинні бути швидкими і результативними, щоб рівень зниження стандартів якості життя для населення, хоча і був істотно знижений, але був нетривалим. Інші варіанти призведуть до крайніх форм закритості суспільства і знищення нації. Наприклад, практика реформування правової і державної систем в Україні виявилася вкрай радикальною, а не м'якою; у часі – з 1991 р. ще й досі триває надолуження втрачених потенціалів економіки та ін.; а також призвела до фізичного зникнення української нації на 1\5, зниження кількості населення з 52,2441 млн (за станом на 01.01.1993 р, рік демографічної максимуму України) до 42,010063 млн (станом на 01.07.2019) склало 10 мільйонів громадян; зниження економічного потенціалу з більш ніж 2% (1990 рік) до менше 0,3% світового ВВП (2019 р.), наприклад, фактичного знищення тваринництва; заклала наступні негативні тенденції у сучасних об єктиивних умовах світового розвитку.

Світовий розподіл ринку праці передбачає, що отримання продуктів харчування рослинного і тваринного походження, а також риби і морепродуктів, відбувається з урахуванням спеціалізації кожної держави, наприклад, уряд України сприяє ефективному управлінню в сфері відтворення пшениці та інших зернових культур, соняшнику; Республіки Гана і Республіки Кот-д'Івуар – какао і тому подібного. В умовах відкритої до позитивних змін правової ситеми і доброчесної публічної адміністрації в економічних питаннях забезпечується збереження і поліпшення існуючого потенціалу: землі сільськогосподарського призначення та інших категорій земель, зокрема грунтового покриву, його екологічних і продуктивних функцій, які є умовою подальшого прогресу для кожного наступного покоління [19, с. 113-114]; водних, лісових, атмосферних ресурсів; насіннєвого фонду; профільних технологій, техніки відтворення і переробки продовольчої сировини і продуктів харчування. Саме необхідність видобутку і відтворення їжі, споруди іригаційних систем і поливу сільськогосподарських земель у стародавні часи зумовили згуртування людей в націю і створення держави [20, с. 98-100]. Ці правові закономірності безвідмовно діють й досьогодні. Вид політичного устрою в суспільстві обумовлюється тільки природою його щирості досягати економічних цілей на правових засадах (однакової всім рівності, трудової участі – реалізації права на працю та ін.) задля подальшого духовного розвитку. Номінація для чесного, доброго, правового публічного адміністрування може бути різною «демократія», «авторитаризм», «колективізм» (їхні варіації) або інше, проте зміст його повинен відображати дух права, а саме: чесність, зрозумілість, раціональність накопичень та розподілу публічних коштів (матеріальних ресурсів), що забезпечує максимально можливий соціальний прогрес. Технічна роль назви такого підходу (стилю, моделі тощо) управління виявляється тільки в ідеологічній прийнятності для населення. Наприклад, в сучасній Лівії (до періоду руйнування державних і правових інститутів у 2011 р.) розвиток водозабезпечення [21, с. 371], нафтовидобутку і всі інші складні цивілізаційні проекти були реалізовані політичним режимом з назвою «Соціалістична Народна Лівійська Арабська Джамахірія», який по суті забезпечував не менший ефект соціального прогресу, ніж у країнах з назвою «демократія» для політичного режиму і «ринкова економіка» (соціально орієнтована або ін.) для економічної системи. А, з огляду на жорстке (відкрите і латентне) протистояння з боку урядів і транснаціональних корпорацій високорозвинених країн, цей ефект був ще в рази вище, ніж в цих країнах. Відомо, наприклад, що громадяни багатьох держав з демократичною формою правління і ринковою економікою мігрували до Лівії для отримання більш прийнятних умов життя. Кожен громадянин Лівії був багатший за середнього громадянина Французької Республіки або Італійської Республіки. При народженні лівійця держава відкривала йому рахунок, і щорічно поповнювала цей рахунок доходами від продажу нафти. Досягнувши повноліття будь-який громадянин Лівії міг отримати європейську освіту, відкрити свій бізнес або безбідно жити в своїй країні, займаючись непрестижними видами трудової діяльності [22]; за час правління М. Каддафі дитяча смертність зменшилася в 9 разів, тривалість життя в країні збільшилася з 51,5 років до 74,5 років [23, с. 132]. За індексом сприйняття корупції Лівія за часів економічного благополуччя населення, наприклад, в останній його перед війною рік 2010 займала 146 місце з 2,2 балами, а у 2018 р. займає 170 місце у цьому рейтингу з 1,7 балів. Як бачимо, корупція у цій країні (з її культурою, традиціями, історією, політично активними етносами та іншими особливостями) до війни не впливала на рівень благополуччя пересічного лівійського громадянина.

Описна базова функція економічного адміністрування в агропромисловому комплексі природно доповнюється управлінням забезпечення трудової зайнятості населення у всіх інших сферах економіки, а саме: торгівлі, управління державними активами, ринкової конкуренції; фінансів – залучення, акумулювання і розподілу фінансових ресурсів: інвестицій, податків і зборів, митних платежів, фінансових інструментів, національної валюти та іншого; гірничорудній та мінеральної

сировини (вугільної, нафтової, газової), атомної промисловості; рибних ресурсів та ін. Наприклад, сучасні завдання публічної адміністрації (уряду, центрального/національного банку та ін.) зводяться до забезпечення стабільності національної валюти, профілактики волатильності фінансових доходів країни, спекуляцій на ринку фінансових інструментів та інші. Відомо, що виконання цих завдань ускладнюється відкритістю фінансових ринків більшості країн з одночасною обмеженістю повноважень національної виконавчої влади за кордоном. Управління в сфері енергетики об єктивно одне з пріоритетних у сучасному світі. Воно є продовженням економічного блоку функцій виконавчої влади. Завданнями тут стає як забезпечення енергією для життєдіяльності кожного громадянина, підприємця і всієї соціальної структури, так і примноження можливостей цього сектора до рівня базової галузі економіки, яка приносить високі прибутки. Знову-таки кожна країна вибирає в енергетичній сфері найбільш ефективний спосіб розвитку, їхню взаємодоповнюючу систему, наприклад, країни ОПЕК продають нафту – свій основний енергетичний ресурс, а отримані фінанси використовують для розвитку інших секторів економіки, а також для забезпечення прогресу в духовно-культурній сфері життя нації. Належне виконання економічних функцій виконавчою владою направлено на забезпечення матеріальної основи сталого розвитку суспільства. Його цифрове обчислення виконавча влада отримує в результаті виконання функції статистичних досліджень. Збору, вимірів й аналізу достовірних статистичних даних для отримання актуальних знань про кількісні (якісні) зміни в економіці.

Висновки. Таким чином, публічна адміністрація з метою повноцінної реалізації антикорупційних трансформацій публічного права у своїй дільності повинна діяти на підставі принципів доброчесності; чесності; сумлінності; компетентності та відповідальності; рівності розподілу благ для всіх, відповідно до їхнього об єктивно можливого для них внеску у соціальний прогрес; дотримання загальнолюдських цінностей, зокрема в частині відтворення і максимально можливого розвитку кожного, відповідно до його талантів та об єктивних цивілізаційних умов. Ці ідеї відображають сутність права, чим, у разі їхнього дотримання, забезпечується майстерність та успіх будь-якої державної політики, зокрема й в економічній сфері, де первинно відбувається самореалізація держави в особі її публічної адміністрації. У свою чергу, управління матеріальними ресурсами (землею, енергетичними ресурсами, копалинами, інтелектуальною власністю, основними фондами організацій та ін.) та, як наслідок, відтворення і нагромадження матеріальних і духовних благ, основа для існування і розвитку права. Економіка і право взаємодетермінуючі феномени для публічної адміністрації, проте економічний прогрес головна передумова для законотворчої діяльності парламенту і правозастосовної роботи судів. Без матеріальної основи, створеної сталою економічною політикою публічної адміністрації, усі правові стандарти, що відображені у Конституції, законах і судових рішеннях пустий звук і просто гарне побажання. Антропологічний зріз саме об'єктних соціально-просторових функцій публічної адімінстрації дозволяє встановити відповідність її виконавчо-розпорядчої роботи (управління), правотворчості, контролю за дотриманням законодавства і охорони права правовим принципам соціального прогресу, в тому числі пристосування їх впливу на суспільне життя крізь економінчі об'єкти і предмети інтересів громадян [16, с. 175]. Наступним напрямком дослідження трансформації правової системи відкритого суспільства стануть проблеми правового унормування інших функцій виконавчої гілки публічної влади на засадах доброчесності.

Література

1. Vadi V. S. Cultural diversity disputes and the judicial function in international investment law. Syracuse J. Int'l L. & Com. 2012. Vol. 39. P. 89–136.
2. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020», схвалено Указом Президента України 12.01.2015. № 5/2015. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015#n10
3. Miller A. S. Public confidence in the judiciary: some notes and reflections. Law and contemporary problems. 1970. Vol. 35. Iss. 1. P. 69–93.
4. Бельский К. С. О функциях исполнительной власти. Государство и право. 1997. № 3. P. 14–21.
5. Viega e Moura P. Função pública. 1.o volume. Coimbra : Coimbra editora, 1999. 476 p.
6. Oberlander N. Executive process: the due process of executive citizen targeting by the Commander-in-Chief. National security law journal. 2013. Vol. 1. Iss. 1. P. 124–150.
7. Битяк Ю. П., Колпаков В. К., Лук'янець Д. М. та ін Адміністративне право України. Академічний курс : підручник у 2-х томах. К. : Вид-во «Юридична думка», 2004. Т. 1: Загальна частина. 2004. 584 с.
8. Аверьянов В. Б., Додин Е. В., Пахомов И. Н. и др. Административное право Украины : учебник. Под общей ред. С. В. Кивалова. Х. : Одиссей, 2005. 880 с.
9. Бахрах Д. Н. Основные понятия теории социального управления. Пермь: Изд-во Пермск. ун-та, 1978. 102 с.
10. Проблемы теории государства и права: учебное пособие. Под ред. М. Н. Марченко. М. : Юристь, 2001. 656 с.
11. Pozgar G. D. Legal Aspects of Health Care Administration. 11th ed. Sudbury : Jones & Bartlett Publishers, 2012. 602 p.
12. Marques M. R. Introducao ao direito. Volume I, 2.a edicao. Coimbra : Almedina, 2007. 482 p.
13. Битяк Ю. П. Административное право Украины : учебник. Х. : Право, 2003. 576 с.
14. Грицюк Т. В. Система государственного и муниципального управления : учебник для вузов. М. : Изд-во РДЛ, 2005. 592 с.

15. Суд в Італії засудив нацгвардійця Марківа до 24 років ув'язнення. 12.07.2019. URL: https://www.pravda.com.ua/news/2019/07/12/7220752/
16. Курашвили Б. П. Очерк теории государственного управления : монография. М. : Наука, 1987. 296 с.
17. The Work Alternative: Welfare Reform and the Realities of the Job Market / editors D. S. Nightingale, R. H. Haveman. Washington : The Urban Insitute, 1995. 218 p.
18. За даними ООН, глобальний попит на прісну воду до 2030 р. перевищить пропозицію на 40%. 21.02.2018 р. URL: http://ecos.kiev.ua/news/view/582
19. Бондар О. Г. Аграрно-правові проблеми контрольно-наглядової діяльності у сільському господарстві України : монографія. Херсон : Гельветика, 2014. 455 с.
20. Bell J. A., Colebrook C. Deleuze and History. Edinburgh : Edinburgh University Press, 2009. 241 c.
21. Otman W., Karlberg E. The Libyan Economy: Economic Diversification and International Repositioning. Aberdeen : Springer Science & Business Media, 2007. 474 c.
22. Мальцев Н. Смысл жизни человека и вселенной. Философия религии и науки. Москва : Изд-во алгоритм, 2015. 852 с.
23. Хмелевский С. В. Взгляд на развитие цивилизации сквозь призму конспирологии: доктрина и реальность. Социально-политические науки. 2013. № 1. С. 124–133.

Анотація

Макаренков О. Л. **Загальноправові зв'язки економічної функції публічної адміністрації в антикорупційних трансформаціях публічного права.** – Стаття.

У статті досліджено загальноправові зв'язки економічної функції публічної адміністрації в антикорупційних трансформаціях публічного права. Встановлено, що публічна адміністрація з метою повноцінної реалізації реформ у публічно-правовій сфері повинна діяти на підставі принципів доброчесності; чесності; сумлінності; компетентності та відповідальності; рівності розподілу благ для всіх, відповідно до їхнього об єктивно можливого для них внеску у соціальний прогрес; дотримання загальнолюдських цінностей, зокрема в частині відтворення і максимально можливого розвитку кожного, відповідно до його талантів та об єктивних цивілізаційних умов. Ці ідеї відображають сутність права, чим, у разі їхнього дотримання, забезпечується майстерність та успіх будь-якої державної політики, зокрема й в економічній сфері, де первинно відбувається самореалізація держави в особі її публічної адміністрації. У свою чергу, управління матеріальними ресурсами та, як наслідок, відтворення і нагромадження матеріальних і духовних благ, основа для існування і розвитку права. Без стійко зростаючої матеріальної основи, створеної сталою економічною політикою публічної адміністрації, усі правові стандарти, що відображені у Конституції, законах і судових рішеннях просто гарне побажання. Антропологічний зріз об'єктної економічної соціально-просторової функції публічної адімінстрації дозволяє встановити відповідність її виконавчо-розпорядчої роботи, правотворчості, контролю за дотриманням законодавства і охорони прав людини та суспільствуа правовим принципам соціального прогресу, в тому числі пристосування їх впливу на суспільне життя крізь економінчі об'єкти і предмети інтересів громадян.

Ключові слова: демократія, доброчесність, економічні функції, корупція, правові відносин, публічна адміністрація, управління, цінності.

Аннотация

Макаренков А. Л. **Общеправовые связи экономической функции публичной администрации в антикоррупционных трансформациях публичного права.** – Статья.

В статье исследованы общеправовые связи экономической функции публичной администрации в антикоррупционных трансформациях публичного права. Установлено, что публичная администрация с целью полноценной реализации реформ в публично-правовой сфере должна действовать на основании принципов добропорядочности; честности; добросовестности; компетентности и ответственности; равенства распределения благ для всех, в соответствии с их объективно возможным для них вкладом в социальный прогресс; соблюдения общечеловеческих ценностей, в частности в части воспроизводства и максимально возможного развития каждого, согласно его талантов и объективных цивилизационных условий. Эти идеи отражают сущность права, чем, в случае их соблюдения, обеспечивается мастерство и успех любой государственной политики, в том числе и в экономической сфере, где первично происходит самореализация государства в лице его публичной администрации. В свою очередь, управление материальными ресурсами и, как следствие, воспроизводством и накоплением материальных и духовных благ, основа для существования и развития права. Без стойко возрастающей материальной основы, созданной экономической политикой публичной администрации, все правовые стандарты, отраженные в Конституции, законах и постановлениях просто хорошее пожелание. Антропологический срез объектной экономической социально-пространственной функции публичной адиминстрации позволяет установить соответствие ее исполнительно-распорядительной работы, правотворчества, контроля за соблюдением законодательства и охраны прав человека и общества правовым принципам социального прогресса, в том числе приспособленности их влияния на общественную жизнь сквозь экономические объекты и предметы интересов граждан.

Ключевые слова: демократия, добропорядочность, экономические функции, коррупция, правовые отношения, публичная администрация, управление, ценности.

Summary

Makarenkov O. L. **General legal relationships of the public administration's economic function in anti-corruption transformations of public law.** – Article.

The article reveals the general legal relations of the economic function of public administration in anti-corruption transformations of public law. The functions of executive authorities are the main directions of organizational and legal influence of subjects on management objects, which reflects the social essence, purpose and tasks of such influence. Social workload to the executive public power, its closeness to the population results from the perception of this particular branch of government as the embodiment of the state, the identification of the public administration with it in general and its integrity in public relations, in particular.

It was established that the public administration in order to fully implement reforms in the public law sphere should act on the basis of integrity principles; honesty; good faith; competence and responsibility; equal distribution of benefits for all, in accordance with their objectively possible contribution to social progress for them; observance of universal values, in particular in terms of reproduction and the maximum possible development of

each, according to his talents and objective civilizational conditions.

These ideas reflect the essence of law, which, if they are respected, ensures the mastery and success of any state policy, including in the economic sphere, where state self-realization in the person of its public administration primarily takes place. In turn, the management of material resources and, as a consequence, the reproduction and accumulation of material and spiritual wealth, is the basis for the existence and development of law. Economics and law are mutually determinative phenomena for public administration, but economic progress is the main prerequisite for legislative activity of the parliament and law enforcement of the courts. Without the steadily increasing material basis created by the economic policy of the public administration, all legal standards reflected in the Constitution, laws and regulations are simply a good wish.

The anthropological section of the object economic socio-spatial function of the public administration allows to establish the conformity of its executive and administrative work, lawmaking, monitoring compliance with the law and the protection of human rights and society to the legal principles of social progress, including the adaptability of their impact on public life through economic objects and subjects of citizens interests.

Key words: democracy, integrity, economic functions, corruption, legal relations, public administration, governance, values.